

Ruth Kelly

VINICE V PROVENCE

metafora

Nečekané dědictví,
lahodné víno a šance začít znovu

Ava nutně potřebuje změnu. Změnu od práce, která ji nenaplňuje, a od života s horou dluhů, jež jí na krk pověsil její manžel předtím, než se od rodiny odstěhoval. Když k tomu zemře její dědeček, Avě začne situace přerůstat přes hlavu. Z dopisu se navíc dovídá, že zdělila vinici Château Saint-Clair v Provence.

Ava neváhá a vydává se do Francie, kde jako malá trávila každé léto. Čerstvá káva a croissanty ke snídani, sklenka rosé ve společnosti pohledného číšníka Jacquesa... Konečně si někde připadá doma. Dokonce natolik, že se jí do jejího anglického domova ani nechce vracet.

Opravdu by bylo tak špatné vzdát se krachujícího manželství a pokusit se místo něj zachránit chátrající vinici, kterou si zamilovala už v dětství?

„Bezstarostný útěk do nádherné krajiny Provence.“

– čtenářská recenze, Amazon

*„Nemohla jsem se od knížky odtrhnout díky mnoha nečekaným
zvrátům v ději. Musela jsem nutně vědět, jak to bude dál.“*

– čtenářská recenze, Goodreads

Ruth Kelly

VINICE V PROVENCE

Ruth Kelly
VINICE V PROVENCE

Přeložila Věra Kotábová

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

*Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**.*

The Little Vineyard in Provence © 2019 by Ruth Kelly

Published by Trapeze, London, UK

Translation © Věra Kotábová, 2022

Czech edition © Grada Publishing, a. s., 2023

All rights reserved

ISBN 978-80-7625-720-7 (ePub)

ISBN 978-80-7625-719-1 (pdf)

ISBN 978-80-7625-252-3 (print)

Mamince

Prolog

Provence, léto 1985

„Fuj, to je trpký!“ Ava vyplivla bobulku vína.

Dědeček se rozesmál tak nahlas, až se rozkašlal.

„To proto, že ještě není zralé, děvče!“ Poplácal se po prsou. Pak uchopil kuličku červeného vína mezi palec a ukazováček a namířil ji na nebe. Jasně sluneční světlo prozářilo bobuli vinné révy a změnilo její fialovou barvu v téměř průsvitný odstín levandulové.

„Musíme zachytit tu správnou chvíli. Proto je musíme pořád ochutnávat. Zkoušet, jestli je dost sladké. A když je zralé, hrozny sesbíráme!“ zvolal s typickým francouzským důrazem.

Ava se zachichotala.

„Ale...“ Dědeček výstražně zvedl prst. „Máme jenom malou chvílku na to, aby se stal ten zázrak.“ Pokrčil rameny a odfrkl si. „Možná dva nebo tři dny. A když to neodhadneme správně...“ odmlčel se.

Ava se na něho upřeně dívala, s pusou dokořán jako zlatá rybka, a čekala na každé jeho slůvko.

„Pak to je katastrofa!“

Pokračoval v chůzi a nechal Avu stát na místě jako přikovanou. Mohl za to nejdřív šok a pak zvědavost. Otázky se jí rojily v hlavě jedna přes druhou.

„Hrozny jsou zralé jenom pár dnů, dědečku?“ zavolala na něho.

„*Oui!* A pojd' už.“ Jak se vzdaloval, půda suchá jako křída se mu hlasitě drolila pod zaprášenými botami. Každou chvíli vztáhl ruku a jemným mazlivým pohybem se dotkl listů, jako by hladil milovaného psa.

Ava ho následovala, a kdykoliv se dědeček rozhodl vyzkoušet další hrozen, zastavovala se a zase se dávala do pohybu.

Pod pálicím odpoledním sluncem jí hned vyskočily pihy.

Najednou se muž obrátil a upřeně se na ni zadíval.

„Povím ti malé tajemství, milá Avo.“ Ztišil hlas až do šepotu.

Ava rozevřela oči dokořán a čekala, až jí dědeček odhalí další zrnko moudrosti.

„Tyhle hrozny,“ ukázal rukou na řádky vinné révy, „jsou srdcem mé vinice. Jsou to nejstarší sazenice. A víš, co to znamená?“

Ava zavrtěla hlavou.

„Znamená to, že jsou nejsilnější. Jejich kořeny prorostly hluboko do *terroir*, do půdy, a dosáhnou tak na živiny, ke kterým se jiné rostliny nedostanou.“

Klekl si, přičemž trochu zavzdychal tou námahou, a obemkl svou šlachovitou rukou kmínek vinné révy. Druhou upracovanou rukou se opřel o zem, aby si zajistil oporu. Rozpraskanou kůži pokrývaly hnědé jaterní skvrny.

„*Très forte*, velmi silný,“ zamumlal a jemně kmenem zatřásl. „Saje z půdy minerály a dopravuje je až sem.“ Ukazovákem jel po pni révy nahoru. „Až sem.“ Ava fascinovaně přihlížela, jak se natahuje pro ovoce a přitahuje si větvičku révy. Utrhl další hrozen, přičemž se větvička zatřásla a pak se vrátila na své místo.

„A až bude zralé, dodá mému růžovému vínu dokonalou sladkost. To žádné jiné hrozny nedokážou.“

Položil jí kuličku vína do dlaně. Klouby mu zavrzaly, když se namáhavě stavěl na nohy.

Ava se na něho ohromeně podívala, ale děda už upíral pohled na horizont. S přimhouřenýma očima hleděl přes révu na auto jejich rodičů, které se řítilo silničkou a zanechávalo za sebou oblaka prachu.

„Je všechno v pořádku?“

Z tváře mu zmizel vřelý úsměv. Jak se zamračil, husté šedé obočí se mu spojilo na čele.

„Dědečku?“

Něco zamumlal ve francouzštině.

„Tak pojď, dítě, vrátíme se domů.“

Kapitola jedna

Listopad 2017

Ava si levým ramenem přitiskla telefon k uchu a oběma rukama zápasila s trucovitým zámekem u předních dveří.

Bylo těžké soustředit se, když jí za krk šlehal déšť a její manžel Mark v telefonu nepřestával drmolit, ale konečně se klíč otočil a zámek povolil.

Vyčerpaně vkročila do tepla.

Zatímco jí Mark zevrubně popisoval, jak se mu celý den vedlo v práci, Ava zvedla z předložky na podlaze hromádku pošty. Položila svazek klíčů do misky na stolku v hale, setřásla z nohou vlhké kotníčkové boty, svlékla si promáčený kabát, sundala si šifonovou šálu s květinovým vzorem a obojí pověsila na věšák vedle zrcadla.

Zašklebila se na svůj odraz. Vypadala utahaně.

Náhly liják, který ji zastihl po cestě domů, proměnil její tmavé vlasy po ramena v zacuchané provázky. Barva z řasenky jí stekla po obličejí a zanechala na tvářích rozmazané zakroucené čárky připomínající rozpitý inkoust.

Ve vlhkých ponožkách přešla do kuchyně.

Ve vzduchu se pořád ještě vznášela vůně indického kuřecího, které měla včera k večeři, ale než vůbec pomyslela na to, že by měla vyvětrat, nalila si velkou sklenici vína, aby spláchla celodenní stres z práce.

Najednou jí došlo, že s Markem mluví už přes dvacet minut a on se jí pořád ještě nezeptal, jak se jí vede.

Znovu si přitiskla telefon mezi ucho a rameno a odzátkovala láhev sauvignonu. Když nalévala sklenku až po samý okraj, bílé víno šplouchalo ze strany na stranu, jak naráželo na stěny sklenice. Zvedla sklenku ke rtům a zhluboka se napila, až ji kyselinka zapálila v krku.

Mark nikdy neměl ponětí, jak vybrat slušné víno. Šlo mu jediné o to, aby je koupil ve slevě. Dvě lahve za cenu jedné, dvacet pět procent z ceny dolů. Pokud byla nějaká akce, pak ho koupil. Podrážděně hodila pohledem po dvou kartonech toho patoku stojících vedle poličky na víno, které bude ještě muset vypít.

„Takže kdy se asi dostaneš domů, co myslíš?“ skočila mu vprostřed věty do řeči.

Mark byl pryč už tři a půl týdne, protože ho stavební firma, pro niž pracoval, poslala někam na sever. Vybavila si, že jí říkal, že někde u Leedsu staví motel vedle dálnice.

„Už by to nemělo dlouho trvat, kotě, ale víš, jak to chodí.“

To nebylo Markovi podobné, že by se na víkend nevrátil domů. Ač si Ava po třiatváceti letech manželství užívala trochu času sama pro sebe, začínala pocítovat od manžela odstup.

„Zítra budu dělat velký nákup, tak bych to potřebovala vědět.“ Tlačila ho do trochu konkrétnější odpovědi.

„Dej mi pokoj, jsem tu pod tlakem, nepotřebuju, abys do mě ještě rejpal,“ odsekl jí. Ava si dokázala představit, jak přimhouřil své ledově modré oči, když se na ni utrhoval.

Skousla si ret, jako to ostatně poslední dobou dělala docela často. Došla k závěru, že je snazší Marka nedráždit.

Přistihla se, že přestává Markova slova vnímat, a začala otvírat došlou poštu.

Ukazováčkem roztrhla první obálku. Byl to voucher na slevu z jejího oblíbeného obchodu s oděvy. Kdy si naposledy koupila něco nového jen tak pro radost? Veškeré peníze, které ušetřila, investovala do jejich dcery Sophie nebo šly na dlouho odkládané opravy domu.

Ale jestli měla být sama k sobě upřímná, musela si přiznat, že svůj vzhled zanedbávala. Do práce střídala tři kalhotové kostýmy a doma nestála o nic jiného než vklouznout do pyžama značky Marks & Spencer a navrch natáhnout dlouhý vytaháný bleděmodrý svetr, o němž Mark říkal, že vypadá spíš jako župan, a to ne lichotivým způsobem.

Dala kupon na slevu stranou, zatímco Mark změnil téma z práce na Sophii, která studovala prvním rokem na birminghamské univerzitě.

„Ráno mi volala a chtěla sto liber na šaty na večírek.“

Její dcera byla tatínkova holčička; omotala si Marka kolem prstu. Byla to jeho chyba – od doby, co byla malá, se podvoloval každému jejímu přání. To znamenalo, že Ava musela často dělat tu zlou, nepřející matku, která říká „ne“. Oproti tomu byl Mark v Sophiiných očích vždycky ten hodný.

Ava roztrhla další dopis a řekla mu: „Sophie má desítky šatů, které si koupila, a ještě je ani neměla na sobě. A...“

Ale nedokázala dokončit větu. Když nevěřícně zírala na čísla na papíře, slova jí zamrzla v puse.

To, co čte, se jí snad musí jen zdát? Zavřela oči a pomalu je znovu otevřela. Čísla na ni znovu vybafla z hladké bílé stránky dopisu od stavební firmy.

„To jo, ale víš, jaká je, když nemá nové šaty a...“

„Marku?“ Přerušila manželův monolog.

„No, co je?“

„To nemůže být pravda,“ zamumlala a obrátila dopis na druhou stranu, protože čekala, že tam budou správné údaje; určitě se někde stala chyba.

„Co se děje, kotě?“ V hlase se mu ozvalo nervózní chvění, jako by čekal špatné zprávy. „Je všechno v pořádku?“ Naléhal, aby mu odpověděla. Nebylo pochyb o tom, že teď zněl nervózně a provinile. Po dvou desetiletích společného života dokázala Ava rozpoznat každou nuanci v manželově hlase.

„Ne, nic není v pořádku! Stavební firma tvrdí, že jsme posledních šest měsíců neplatili hypotéku!“

Tohle byla ta chvíle, kdy se do toho Mark měl vložit a rozcupovat banku za to, že zaměstnávají nekompetentní idioty, kteří jim posílají špatné údaje. Místo toho bylo z druhého konce linky slyšet jen znepokojivé ticho.

Strachy se jí sevřel žaludek, a takže skoro přišla o dech, když chtěla přečíst ta čísla.

„Tvrdí, že jim dlužíme patnáct tisíc liber...“

Pořád nic. Markovo mlčení mluvilo za vše.

Avin hlas stoupal každým slovem o oktávu výš a rostla v ní zuřivost, až konečně vybuchla.

„Seberou nám dům! Posloucháš, co ti říkám, Marku?“

Ava si už začala říkat, jestli manžel nezavěsil, ale pak zaslechla slabý svist, jak vtáhl dech do plic, načež zazněl jeho chladný, klidný obchodní hlas.

„Nejde o nic, s čím bych si nedokázal poradit, vždyť víš, tak se uklidni.“

Uklidni – to slovo na ni zapůsobilo jako červený hadr na býka.

„Budou z nás bezdomovci a ty chceš, abych se *uklidnila*?“

Mark vždycky vynikal schopností překroutit pravý stav věcí. Ava strávila značnou část manželství omluvami za chyby, které ve skutečnosti dělal on.

„Nebyl bych v tomhle průseru, kdyby nebylo vás. Utrácel jsem peníze proto, abyste byly se Sophií šťastné, a to mě dostalo do dluhů.“

Ava byla úplně jiná než manželky, které trvaly na tom, aby jim manželé kupovali domy, jimiž by se mohly chlubit. Nebyla materialisticky založená; ve skutečnosti to byla *ona*, kdo ke své vlastní škodě dával ostatním přednost.

Třebaže jí manžel svou neomalenou výmluvou skoro vyrazil dech, nějak se dokázala vzchopit a zachovat si tvář.

„Kam se poděly všechny naše peníze, Marku? Za co jsi je utratil?“

Hluboko ve svém sobeckém srdci Mark dobře věděl, že Ava ani za mák nestojí o to, aby se poměřovala se sousedy, a třebaže obvykle míval ve zvyku mít při jejich rozepřích navrch a obviňovat kohokoliv jiného, tentokrát musel ustoupit. Z tohohle se nevymluví. Nakonec jí nalil čistého vína.

Když se jí svěřoval, jak přišel o desítky tisíc liber špatnou investicí na Costa del Sol, začala se Avě točit hlava.

Došourala se k jedné z chromových stoliček připevněných před snídaňovým barovým pultem s žulovou deskou, opřela se o její okraj a čekala, až se jí přestane točit hlava.

Uvědomila si, že každou druhou minutu opakuje Markovo poslední slovo, jako by jí to nějak mohlo pomoci vyrovnat se s jejich beznadějnou situací.

„Lichvář?“

„Jo, jasně, musel jsem někde splášit peníze, abych mohl zainvestovat do toho projektu, ne? A pak to vybuchlo, takže jsem o všechno přišel.“

V její představivosti dluh narůstal do obřích rozměrů jako v té dětské hře, kde se má ze špalíků postavit co nejvyšší věž. A ta teď spadne a všechny je pod sebou pohřbí.

„Od koho sis půjčil?“

Mark si odkašlal. „O to se nestarej, drahoušku.“

Ava už tušila, jak se věci mají.

„Tys jim to všechno nesplatil, že?“ Ava se ani neopovažovala pomyslet na to, jaké budou u toho dluhu úroky.

Bylo jen dobře, že teď Mark nestál rovnou před ní, protože bůhví, co by udělala. Nikdy v životě se necítila tak rozzlobená, zrazená a na dně.

A když už si myslela, že horší to být nemůže, Mark jí prozradil, že se zatím domů nevrátí, protože chce dát tu spoušť do pořádku.

„Myslím, že by pro tebe nebylo bezpečné, kdybich se teď vrátil domů. Nechci ti tam způsobil žádné trable. Koukni, kotě, já si s tím nějak poradím, jen to vydrž,“ slíbil Mark. „Víš, že tě miluju jako nic na světě.“

Avin hněv se skoro vypařil, když si uvědomila, že bude muset tomu problému čelit sama.

„Prosím, Marku, musíš přijet domů, nemůžeš mě v tom nechat samotnou,“ žadonila. Už nedokázala zadržovat slzy.

V zoufalém pokusu překlenout vzdálenost mezi nimi se pokoušela představit si manželův obličej – jeho ostře řezané rysy, nakažlivý úsměv, tmavé strniště.

„Vydrž to kvůli mně, kvůli Sophii,“ řekl Mark a snažil se ukončit rozhovor.

Ava už teď vzlykala. „Prosím tě, Marku...“

Zrovna když se ho chtěla zeptat, kdy jí zase zavolá, Mark jí řekl, že už musí jít. A frnk, jako lusknutím prstů, byl její manžel i život, jaký vedli, pryč.

Zůstala mlčky a ohromeně sedět.

Rozhlédla se kolem sebe, na kuchyni plnou vzpomínek, na to, jak se uskrovňovali a šetřili, aby si mohli před deseti lety koupit tenhle svůj předměstský řadový domek se dvěma ložnicemi. Nikdy v životě si nepřipadala tak sama.

Popadla sklenku a hodila do sebe zbytek vína. Zkřivila pusou, jak bylo kyselé, ale neodradilo ji to, aby nesáhla po láhvi.

Velkými doušky polykala její obsah.

Slepě zírala na dveře na dvorek, fascinovaná kapkami deště stékajícími po skle. Ponořila se hluboko do svých myšlenek. Na tváře jí kanuly slzy a oči měla zastřené smutkem. Jak jen se to mohlo stát?

Bylo jí jasné, jak je Mark mohl dostat do dluhů, aniž by o tom věděla: měli oddělené účty, přičemž Mark se staral o splátky hypotéky a kreditní karty, zatímco ona hradila plyn a elektřinu ze svého platu recepční. Měla nevděčnou práci v showroomu Range Roveru; jednala s arogantními městskými týpkou, kteří se přestěhovali na venkov a měli víc peněz než dobrého vychování.

Její snem vždycky bylo pořídit si cukrárnu, kde by pekla všechno od citronových koláčů po schwarzwaldský dort a dělala by něco tvořivého a inspirativního...

Hodila do sebe další lok a přemýšlela, kam se poděl její život.

Jak mohl být Mark tak hloupý, aby prošťuroval všechny jejich peníze na nějaký pochybný developerský projekt? Ava věděla, že si vzala snílka, ale to na něm měla ráda, ty jeho velké nápady, a po větší část jejich manželství si myslela, že jednou se mu něco povede.

Její přátelé ji před ním varovali a věštili jí, že toho bude jednou litovat, ale ona je neposlouchala. Když je člověk zamilovaný, nikdy nedá na dobře míněné rady.

Proto teď Ava také zápasila s tím, komu má zavolat. Odřízla se od skoro všech svých vrstevníků, když bránila Marka, a zajídalo se jí teď za nimi s prosíkem chodit.

Znovu sáhla po skleničce.

Doufala, že po víně se bude cítit otupělá. Ale zatím se v ní jen prohluboval pocit úzkosti. V hlavě se jí honilo tisíc otázek a už nesnesla být ani o chvíli déle sama.

Vzala si telefon a prošla si seznam volaných hovorů. Bylo na něm jenom jedno jméno, na něž by se dokázala obrátit, někdo, kdo na ni nevyrukuje s přehrší výkřiků typu „já jsem ti to říkala“.

Emilia to zvedla po třetím zazvonění.

„Co se stalo?“ chtěla vědět. Zнала svou nejlepší kamarádku až moc dobře.

Ava nevěděla, kde začít. Popotáhla a snažila se zadržet příval slz, které se jí hrozily spustit, když slyšela přátelský hlas.

„Mark. Tentokrát to celé pěkně podělal.“

„Prokrista. Jsi v pořádku?“

„Moc ne. Můžeš sem přijet?“

Díkybohu Emilia nebydlela daleko. Ještě na škole si slavnostně slíbily, že od sebe nebudou nikdy bydlet dál než půl hodiny. Emilia musela na svého manžela Paula dost tlačit, než souhlasil s přestěhováním do Surrey. Ale dokázala být hodně přesvědčivá a taky vytrvalá, když jí o něco šlo, a nějak se jí podařilo přesvědčit Paula, nejen aby se přestěhovali do Surrey, ale také aby se usadili ve velmi žádoucí a drahé lokalitě, Esheru.

Mark o Emilii nikdy neřekl nic pěkného, ale Ava si byla jistá, že se cítil ohrožený jejím nezkrotným duchem. Emilia odmítala v životě všechno, co nebylo podle jejího názoru nejlepší, a díky tomu obvykle dostala všechno, co chtěla.

Emilia by se nikdy do takového průšvihů nedostala, jak si Ava uvědomila, když vyndávala ze skříňky další dvě láhve vína.

Klopýtavě je odnesla do obývacího pokoje a zhroutila se do proležené pohovky. Jak se usazovala, sklenička jí cinkala o láhev.

Dlouho tam bezvládně ležela a zírala do stropu, emocionálně úplně vyprázdněná. Přehrávala si v duchu rozhovor s Markem a znovu prožívala ten šok, tu zradu; snažila se upamatovat na detaily toho, co řekla, a pak ji přepadla jiná myšlenka.

Posadila se a narovnal se.

Jestli Mark tajil to, že nesplácel hypotéku, co jiného před ní ještě skrýval?

S novou energií posílenou vztekem a alkoholem napochodovala k Markovu stolu. Jednu po druhé vytáhla zásuvky toho lakovaného borovicového monstra a prohrabovala se jejich obsahem. Hledala nějakou stopu.

Formulář smlouvy s fitness centrem, parkovací povolení, krabička kancelářských sponek, sešíváčka, stará Nokia 3210, která už roky neviděla světlo světa. Pokračovala v prohledávání a odhazovala obsah na koberec jako pes vyhrabávající na zahradě kost.

Zatáhla za pravou spodní zásuvku, ale nechtěla se vysunout. Zkusila to znovu a silněji, až upadla na zadek, protože přeceňila potřebnou sílu. Upřela na zásuvku vražedný pohled, pak se vyhrabala na nohy a šla hledat něco, čím by šuplík vypáčila. Byla jako posedlá.

Vrátila se z kuchyně se šroubovákem. V životě nic nerozabila, ale tentokrát jí dělalo dobře zaútočit na stůl, protože si konečně mohla vybit vztek.

Bodala do zámku a třásla zásuvkou ze strany na stranu. Když vydlabávala díru dost velkou na to, aby se dovnitř dostala šroubovákem, vzduchem všude kolem létaly třísky.

„ANO!“ vykřikla potěšeně, když se jí konečně podařilo vsunout onu zbraň hromadného ničení dovnitř.